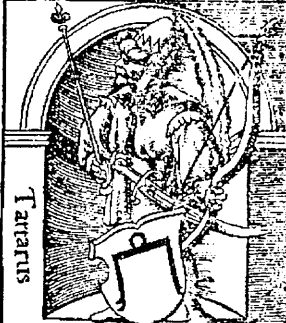

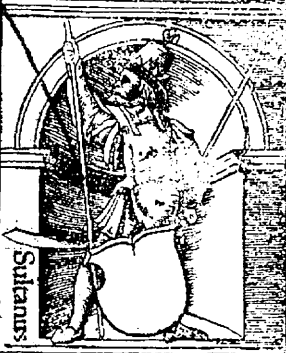
Turca

Tartarus

Sophi

Sulanus

COSMOGRAPHIAE

uniuersalis Lib. VI. in

quibus, iuxta certioris fidei scriptorum traditionem describuntur,

Omnium habitabilis orbis partium situs, propriaque dotes. Regionum Topographice effigies.

Terrarum ingenta, quibus fit ut tam differentes & uarias species, & animatas & inanimatas, ferat.

Animalium peregrinorum naturae & picturae.

Nobiliorum ciuitatum icones & descriptiones.

Regnorum initia, incrementa & translationes.

Omnium gentium mores, leges, religio, res gestae, mutationes: Item regum & principum genealogiae.

Auctore Sebast. Manfian

de manu dalmijda

De terris Asiæ maioris

De animalibus quæ gignit India.

& primum de elephanto.

Quomodo
elephantus capi-
piuntur.

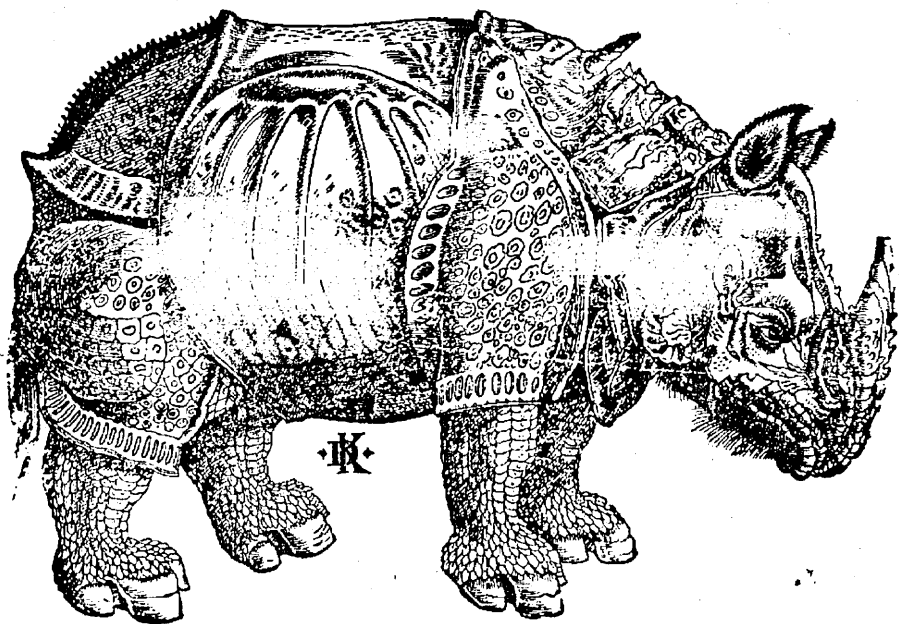
Inter multa & uaria animalia quæ gignit & nutrit India, Elephanti tam frequentes sunt in ea, ut illis agri colantur atque necessaria quæque ex ture domum uehantur. Sunt primum in domiti & feri, sed facile cicurantur, idq; in hunc modum: Locum aliquem purgatum quatuor aut quinque stadiorum profunda fossa circumdant, tum ingressum ponte angustissimo iungunt, deinde tres quatuorue elephantes foeminas ex manuetis immitunt, ipsi in tugurijs occulti insidiantur. Per diem syluestres non accedunt, nocte autem singillatim introeunt, quibus ingressis uenatores clam aditum ocludunt. Postea nonnullos ex domesticis certatoribus fortissimos inducentes cum illis pugnant, simul etiam fame eos macerant. Cum uero iam defessi fuerint, aurigarum audacissimi clam descendentes, quisq; sui elephantis uterum subeunt, atque hinc subito syluestrium uterum subeuntes, compedes illis insciunt, quo facto domesticos exhortantur ut uinctos uerberent, quousq; in terram cadant. Postquam ceciderint, bouillis loris eorum colla cum domesticis alligant, & ne ascensores excutere possint, colla circumcidentes in exsuris uincula imponunt, ut præ dolore uinculis cedant, & quietem agant. Ex captis seliguntur quicumque uel senio uel iuuenta inutiles sunt, reliqui in stabula ducuntur, & pedibus inuicem uinctis & collo ad columnam bene compactam, fame domant, deinde herba uel arundine uiridi reficiunt: dehinc obtemperare docent, alij oratione, alij cantu aliquo, uel tympani sonitu deliniti. Rari sunt qui non facile mansuescant. Sunt enim à natura mites, ut ad rationale animal proxime accedant. Est elephas inter animalia maximum, proximumq; humanis sensibus. Est illis intellectus ut scribit Plinius, patrij sermonis, in primis obedientia & officiorum quæ didicerunt memoria, amoris & gloriæ uoluptas. Quidam aurigas suos qui in certamine ceciderint, ex prælio eximunt. Quidam anterioribus pedibus utero subiectos seruauerunt. Quod si quem ex magistris curatoribus per iram interfecerint, adeo illum desiderant, ut præ mœrore à cibo abstineant, interdum etiam ad mortem obdurent. In alijs uero locis aliter capiuntur. Nam in loco ubi solent frequentius incedere atq; cottidianam habere conuersationem seu mansionem, paratur fouea: in quam cum tam ponderosum animal incidit, accurrit qui latuit uenator, pungit & uerberat feram, tum alius accurrens uenator, prio-

Quomodo
mentur.

Aliurespien-
di modus.

Lentius incedunt. fit propterea, ut qui non assueverint, non aliter quam in undabundo æquore naufragam subeant, ac insidere nequeant. Iunioribus ubi insederis summa afficeris uoluptate, mollior instar gradarum multæ gradientibus. Vbi conscendens est elephas submittit genua, & quasi stapedes instruet, præbet scandendi facultatem: subleuante tamen quopiam homine à tergo sessorem. Infrenes sunt omnes, nec ceruicem testis uincit: soluto prorsus capite gradiuntur. Et quoniam nullum habet ferarum tegumentum, ne in cauda quidem præsidium abigendo radio muscarum (nam & id, inquit Plinius, tanta uastitas sentit) sed cancellata est cutis, & inuitas id genus animalium odore. Ergo cum extenti recepere examina, arctatis in rugas repente cancellis, comprehensas enecant, hosq; pro cauda, pro tuba & pro uillo est.

De Rhinocerote.

Solet Rhinoceros inueniri in illis terris, ubi elephantes gignuntur, estq; genitus hostis elephanto, inquit Plinius, haud secus quam draco illi insidians. Vnde & Romani olim cõmissura horum animalium natura inimicorum spectacula celebrauerunt. Habet Rhinoceros duo cornua, alterum insigni magnitudine ex naribus procedens simi forma, durumq; instar ferri: alterum quod superne erumpit exiguum quidẽ, sed ualidissimum. Quando hoc animal elephantum inuadere nititur, limat cornu ad saxa, aluumq; eius maxime petit quã scit suis ictibus peruiam esse & grauius ictam, cornu tanquam gladio profcindit. Scribunt quidam Rhinocerotem imparẽ esse magnitudine elephanto. Solinus uero scribit, parẽ esse longitudine, breuiorem uero cruribus. Congressi itaq; Rhinoceros & elephantis ad pugnam, naturalibus utuntur armis, Rhinoceros cornu narium & elephantis dentibus, quibus cutem Rhinocerotis quantumlibet duram, cornutam, seu testeam & uix iaculo peruiã, tam uolento ictu uerberat dentibusq; laniat, ut inde succubat. Rhinoceros uero mucrone naris suæ molliorẽ partẽ elephanti, alium scilicet sic lauciat, si elephas eum non præueniat, ut præ sanguinis effusione elephas deficiat. Anno Christi 1513. prima die Maij, fuit Emanuel regi Portugalliz allatus ex India Rhinoceros uiuus, colore buxæ siue uermiculato testis clypeatis, magnitudine elephanti, cruribus tamen breuioribus, omninq; ex parte armatus. Habebat robustum & acutum cornu in nare, quod limat, ut diximus, ubi se parat ad pugnam. Omnis hæc inimicitia est ob meliora pasua, ut quidam scribunt, quæ conatur alter alteri præripere. Anno Christi 1515. rex Emanuel Vlysiopone præbuit ludum & certamen unius elephantis cum Rhinoceronte, spectaculum admiratione dignum, sed in quo elephas succubuit.

Pugna Rhinoceronis & elephanti